

Θέμα : Νομοσχέδιο του Υπουργείου της Δικαιοσύνης

Το συνημμένο σχέδιο επιστολής περιλαμβάνει παρατηρήσεις για το νομοσχέδιο του υπουργείου Δικαιοσύνης. Για την κατάρτισή του ελήφθησαν υπόψη τόσο το σημείωμα της 25.8.98 του Σ. Κοσμίδη όσο και το σημείωμα της 27.8.98 του υπουργού Δικαιοσύνης. Τα εν λόγω σημειώματα, όπως και τα σημειώματα της 25.8.1998, επισυνάπτονται για ενδεχόμενη χρήση τους.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1998

Dis.Δ(2)/OIT/ParatYpDikaio.1doc/27.8.98/p.4/md (Δ28)

**Θέμα : Παρατηρήσεις για βασικές επιλογές του νομοσχεδίου
του Υπουργείου της Δικαιοσύνης
(Σχέδιο Επιστολής)**

Αγαπητέ,

Μελέτησα προσεκτικά το νομοσχέδιο που ετοίμασε το Υπουργείο.

Οι περισσότερες από τις ρυθμίσεις του αντιμετωπίζουν με εύστοχο τρόπο ζητήματα που απασχολούν τη Δικαιοσύνη. Ιδίως οι ρυθμίσεις για την αρμοδιότητα των Διοικητικών Δικαστηρίων και του ΣτΕ, την επιθεώρηση των δικαστηρίων, τη διαδικασία της αναστολής εκτελέσεως, για το παραδεκτό των αιτήσεων αναιρέσεως ενώπιον του ΣτΕ και για τη Σχολή Δικαστών ήταν αναγκαίες.

Πρέπει πάντως να ληφθούν υπόψη ορισμένες επιμέρους παρατηρήσεις, ώστε αφενός να προληφθούν ενδεχόμενες αιτιάσεις αντισυνταγματικότητας και αφετέρου να αποφευχθούν ανεπιθύμητες εντάσεις.

1. Η ενοποίηση της δικαιοδοσίας των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων με την κατάργηση των ειρηνοδικείων παρουσιάζει, παρά την ορθότητα της σχετικής επιλογής, ορισμένα σοβαρά προβλήματα.

Η μετατροπή των θέσεων των ειρηνοδικών σε θέσεις πρωτοδικών ενδέχεται να δημιουργήσει ζήτημα συνταγματικότητας, εάν αυτή εκληφθεί ως “μετάταξη” δικαστικών που αποκλείεται από το Σύνταγμα. Ανεξάρτητα από την ορθότητα μίας ανάλογης προσέγγισης, είναι πιθανόν να ανακύψει θέμα, επειδή υπάρχει παρεμφερής κρίση για την εξέλιξη διοικητικών δικαστών στο ΣτΕ που θεωρήθηκε μετάταξη. Εξάλλου, ορισμένες ρυθμίσεις φαίνεται να συνιστούν υπηρεσιακή μεταβολή δικαστικών λειτουργών, για την οποία την αποκλειστική αρμοδιότητα επιφυλάσσει το Σύνταγμα στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

Πρέπει επίσης να εξετασθούν και άλλες πτυχές επιμέρους ρυθμίσεων. Έτσι, κατά τη μετατροπή των ειρηνοδικών σε παρέδρους πρέπει να ληφθεί μέριμνα, ώστε αφενός να αποφευχθεί υπερβολική διόγκωση του αριθμού των τελευταίων, που ίσως εμποδίσει την υπηρεσιακή εξέλιξη όσων πρόκειται να διορισθούν στο μέλλον ως πάρεδροι, και

αφετέρου να εξασφαλισθεί ότι δεν θα διακοπεί ή δεν θα περιορισθεί αισθητά ο διορισμός νέων παρέδρων από τη Σχολή Δικαστών. Είναι ανάγκη να διασφαλισθεί η προσέλκυση ικανών επιστημόνων στην τακτική δικαιοσύνη διαμέσου της Σχολής Δικαστών. Νομίζω ότι θα μπορούσε να βρεθεί ικανοποιητική λύση σε αυτά τα θέματα.

2. Η ευχέρεια που έχει ο Υπουργός Δικαιοσύνης να ορίζει τον χρόνο θέσης του νόμου σε ισχύ είναι προβληματική. Ορθό θα ήταν να προβλεφθεί ρητά ο χρόνος αυτός στο κείμενο του νόμου.

3. Η αύξηση του αριθμού των ενόρκων στα μεικτά ορκωτά δικαστήρια θα προκαλέσει προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία τους, αν δεν ενταχθεί στο πλαίσιο μίας γενικότερης μεταρρύθμισης του θεσμού.

4. Η ανάθεση στον Υπουργό της αποκλειστικής ευθύνης για την κοινοποίηση των εγγράφων που αφορούν μεταβολές στην υπηρεσιακή κατάσταση των δικαστικών λειτουργών φαίνεται να περιγράφει την αρμοδιότητα των δικαστικών συμβουλίων.

5. Η εποπτεία του Υπουργού επί της εισαγγελικής αρχής θα ήταν σωστό να οριοθετηθεί με ακρίβεια, ώστε να μην αφήνει περιθώρια παρανόησης, π.χ. ότι ισοδυναμεί με δυνατότητά του και να παύει την ήδη ασκηθείσα δίωξη εγκλημάτων.

6. Η υποχρέωση του εισηγητή του ΣτΕ να καταθέτει την έκθεσή του πέντε ημέρες πριν από τη δικάσιμο μάλλον θα αποβεί ατελέσφορη, αφού τις περισσότερες φορές εκτιμάται ότι οδηγεί σε διαδοχικές αναβολές των υποθέσεων.

7. Η δυνατότητα ανάδειξης και μάλιστα σε σημαντική έκταση, διοικητικών υπαλλήλων ως παρέδρων του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν εναρμονίζεται με το χαρακτήρα του ως ανωτάτου δικαστηρίου. Η πρακτική αυτή που ίσχυε στο παρελθόν είναι ορθό να εγκαταλειφθεί οριστικά.

8. Εκτός από αυτά, το νομοσχέδιο περιλαμβάνει διατάξεις που δεν εναρμονίζονται με πάγιες θέσεις της πολιτικής της Κυβέρνησης.

Πρέπει να επανεξετασθούν ιδίως :

α) Η δυνατότητα εκ νέου διορισμού σε παρέδρους πρωτοδικείων όσων είχαν διοριστεί το 1995 και δεν είχαν αποδεχθεί τότε το διορισμό τους.

β) Η διατήρηση του Γενικού Διευθυντού του Πρωτοδικείου Αθηνών, παρά την κατάργηση όλων των θέσεων των Γενικών Διευθυντών των Γραμματειών των Δικαστηρίων.

γ) Η κάλυψη κενών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων από επιτυχόντες προηγούμενου επαναληπτικού διαγωνισμού.

δ) Το δικαίωμα σύνταξης δικαστικών υπαλλήλων από το Ταμείο Νομικών και το Δημόσιο.

ε) Ο διορισμός σε κενές θέσεις συμβολαιογράφων όσων επέτυχαν σε διαγωνισμούς που έγιναν το 1998.

στ) Ο διορισμός σε υπεράριθμες προσωρινές θέσεις συμβολαιογράφων όσων ισοβάθμισαν με τον τελευταίο επιτυχόντα.

ζ) Η μονιμοποίηση καθαριστριών που απασχολούνται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου.

η) Η παράταση της προθεσμίας για επαναπρόσληψη στο Δημόσιο κατά το ν. 2190/1994.

θ) Η αναγνώριση εκ νέου δυνατότητας σε όσους έχουν απολυθεί ή εξαναγκασθεί σε παραίτηση από το δικτατορικό καθεστώς να αποκατασταθούν.

Η “εκκαθάριση” αυτών και άλλων ανάλογων περιπτώσεων είναι αναγκαία για να μην υπάρχουν ανακολουθίες στη γενικότερη πολιτική μας.

Θα σε παρακαλούσα να λάβεις υπόψη σου τις παραπάνω παρατηρήσεις, ώστε να προχωρήσουμε άμεσα στην προώθηση του νομοσχεδίου στη Βουλή.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1998